

Regelbunden tillsyn i Fågelbärets skola

Förskoleklass

Grundskola, årskurs 1–6

Obligatorisk särskola, årskurs 1–10

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Västerviks kommun och besökt Fågelbärets skola den 25 november 2008. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Den regelbundna tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns i separata material och på Skolinspektionens webbplats (www.Skolinspektionen.se/Tillsyn).

På de punkter där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har huvudmannen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen inom tre månader från dagen för Skolinspektionens beslut, dvs. senast den 26 juni 2009.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering.

Underlag

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Fågelbärets skola, dels den information som samlats in under besöket. I Fågelbärets skola intervjuades rektorn, lärare och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever på Fågelbärets skola

Fågelbärets skola	Antal elever
Förskoleklass	37
Grundskola	235
Obligatorisk särskola	16

Källa: Uppgifter från skolan 2008-11-25

2 (13)

Fågelbärets skola ligger i södra delen av tätorten Västervik med närhet till naturen. Drygt trettio elever undervisas i svenska som andraspråk. Cirka 15 procent av eleverna åker skolskjuts.

Verksamheten i förskoleklassen och grundskolan är innevarande läsår organiserad i två spår. Varje spår omfattar två grupper/klasser F–åk 2 samt åldershomogena klasser för årskurserna 3–6 med en klass per årskurs. Personalen arbetar i arbetslag utifrån denna organisation. Skolans leds av en rektor som tillträdde tjänsten under läsåret 2006/2007. Vid skolan finns inrättat ytterligare en tjänst som rektor. Vid tillfället för inspektionsbesöket var tjänsten vakant sedan augusti månad 2008.

Eleverna i den obligatoriska särskolan är indelade i fyra åldersblandade grupper. Eleverna i grundsärskolan flyttar till annan skola efter årskurs 6 medan eleverna i träningskolan fullgör hela sin skoltid i Fågelbärets skola. Personalen bildar ett arbetslag. Den obligatoriska särskolan benämns såväl i tal som i skrift som ”Träningsskolan” trots att verksamheten omfattar både grundsärskola och träningskola.

Vad som skrivs i rapporten gäller såväl förskoleklassen, grundskolan och den obligatoriska särskolan om inte särskilt anges annat.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs.

1 Kunskaper

Inom detta granskningsområde behandlas skolans kunskapsresultat och arbetet för att varje elev ska nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde granskas:

- om eleverna tillägnar sig kunskaper i enlighet med läroplanens och kursplanernas mål.

Kommentar och bedömning:

Skolan saknar uppgifter om i vilken utsträckning eleverna i årskurs 5, grundskolan nått målen i samtliga ämnen. Det saknas även sammanställningar av kunskapsresultat i den obligatoriska särskolan.

Skolan genomför nationella ämnesprov i årskurs 5 i engelska, matematik och svenska. Sammanställningar som över tid visar resultat på dessa prov har dock inte gjorts på skolan.

Intervjuer i skolan eller studier av dokument som individuella utvecklingsplaner och åtgärdsprogram samt skolans kvalitetsredovisning ger heller inte någon information som stöd för att bedöma elevernas kunskaper.

Sammantaget konstateras att underlag saknas för att bedöma i vilken grad eleverna tillägnar sig kunskaper i enlighet med läroplanens och kursplanernas mål. Det är angeläget att skolan gör sammanställningar av kunskapsresultat som ett underlag för analys inom ramen för skolans kvalitetsarbete. Se vidare avsnitt 3.4.1.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

- 1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp resultaten i alla ämnen/ämnesområden i förhållande till styrdokumentens krav.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	x	
Obligatorisk särskola	x	

- 1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	x	
Obligatorisk särskola	x	

- 1.2.3 Lärarna upprättar en framtätsyftande individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		x
Obligatorisk särskola		x

Motivering

Enligt grundskoleförordningen och särskoleförordningen, i sina lydelse före den 15 juli 2008, ska läraren i en framtätsyftande individuell utvecklingsplan skriftligt sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna.

Individuella utvecklingsplaner upprättas inom grundskolan. I dessa planer redovisas endast kortsiktiga kunskapsmål för eleven och redovisning av vilka insatser skolan konkret ska göra för att eleven ska ha framgång i skolarbetet är bristfällig.

Utvecklingssamtal genomförs inom den obligatoriska särskolan. Däremot upprättas inte individuella utvecklingsplaner i anslutning till dessa samtal. Varje elev har ett personligt schema som utgår från elevens möjligheter att tillgodogöra sig undervisningen och som tas fram inom arbetslaget i samverkan med berörda föräldrar/vårdnadshavare och berörd elev. Schemat om-

prövas kontinuerligt.

Sammantaget bedömer Skolinspektionen att åtgärder behöver vidtas så att individuella utvecklingsplaner utarbetas för alla elever i skolan i enlighet med bestämmelserna.

Från och med den 15 juli 2008 har bestämmelsen i 7 kap 2 § grundskoleförordningen om individuell utvecklingsplan bland annat ändrats på så sätt att en sådan plan inte enbart ska vara framåtsyftande. Den ska innehålla omdömen om elevens kunskapsutveckling i varje ämne. Dessa omdömen får vara betygsliknande men de bör anpassas till elevernas ålder och förutsättningar. Det är rektorn som beslutar om den närmare utformningen. Planen får också innehålla annan information om elevens skolgång om rektorn beslutar detta. Se vidare Skolverkets allmänna råd 2008 om den individuella utvecklingsplanen med skriftliga omdömen.

1.3 Bedömning och betygssättning

Bedömningspunkter

- 1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	x	

- 1.3.2 Vid bedömning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	x	
Obligatorisk särskola	x	

- 1.3.3 Betyg sätts, intyg och studieomdömen utfärdas samt betygskatalog förs enligt författningarnas krav.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Obligatorisk särskola		x

Motivering

Enligt särskoleförordningen ska eleverna efter avslutad skolgång få intyg om den utbildning eleverna gått igenom. Om elevs vårdnadshavare begär det, ska intyget kompletteras med ett allmänt studieomdöme. Studieomdömet ska avse elevens möjlighet att bedriva studier.

Skolan utfärdar intyg och studieomdömen efter avslutad skolgång för trä-

6 (13)

ningsskolans elever. Dessa intyg/omdömen uppfyller inte förordningens krav då det bland annat saknas redovisning i studieomdömena av elevernas möjlighet att bedriva studier.

Åtgärder behöver vidtas så att alla intyg och studieomdömen utfärdas enligt särskoleförordningens bestämmelser.

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

- 1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	x	
Obligatorisk särskola	x	

- 1.4.2 Elevernas ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet och eleverna i den obligatoriska särskolan utvecklar sitt eget sätt att lära och tillit till sin egen förmåga.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	x	
Obligatorisk särskola	x	

- 1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former och eleverna i den obligatoriska särskolan ges möjlighet till inflytande över hur deras utbildning utformas och till att påverka, vara delaktiga och ta ansvar.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	x	
Obligatorisk särskola	x	

- 1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att stödja elevernas utveckling och lärande

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	x	
Obligatorisk särskola	x	

- 1.4.5 Utbildningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	x	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

- 1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	x	
Obligatorisk särskola	x	

- 1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	x	
Obligatorisk särskola	x	

- 1.5.3. Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	x	
Obligatorisk särskola	x	

2 Normer och värden

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	x	
Obligatorisk särskola	x	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	x	
Obligatorisk särskola	x	

2.1.3 Skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med författningarna och dess mål och åtgärder är synliga i det dagliga arbetet.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		x
Obligatorisk särskola		x

Motivering

Enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever ska det finnas en likabehandlingsplan för varje enskild verksamhet. Planen ska syfta till att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. I planen ska planerade åtgärder redovisas och den ska årligen följas upp och ses över.

Skolans likabehandlingsplan står i många avseenden i överensstämmelse med lagens krav. Likabehandlingsplanen sägs gälla för alla verksamheter på skolan men det framkommer inte tydligt att grundsärskolans verksamhet omfattas av denna.

I planen saknas åtgärder som grundar sig på en aktuell kartläggning av behov för vilka insatser som man avser att påbörja och genomföra under det kommande året.

Åtgärder behöver vidtas så att skolans likabehandlingsplan följer lagens krav.

Lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av

barn och elever upphörde att gälla den 1 januari 2009. Därefter gäller i stället 14 a kap. skollagen (1985:1 100, ändrad genom 2008:571) och den nya diskrimineringslagen (2008:567).

Detta innebär att verksamheterna från och med den 1 januari 2009 ska beakta bestämmelserna i två regelverk. Det finns dock inget som hindrar att verksamheterna för samman de planer som ska upprättas till ett dokument.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Inom detta granskningsområde behandlas tillgång till utbildning samt verksamhetens ledning och personal och hur skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Inspektionen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	x	
Obligatorisk särskola	x	

3.1.2 Elever som i den obligatoriska särskolan har slutfört årskurs 9 kan få fortsatt utbildning i årskurs 10.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Obligatorisk särskola	x	

3.1.3 Elever mottagna i särskolan och som får sin undervisning i grundskolan följer särskolans kursplaner.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Obligatorisk särskola	x	

3.1.4 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	x	
Obligatorisk särskola	x	

10 (13)

3.1.5 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	x	
Obligatorisk särskola	x	

3.1.6 Skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	x	
Obligatorisk särskola	x	

3.1.7 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad för eleverna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	x	
Obligatorisk särskola	x	

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	x	
Obligatorisk särskola	x	

3.2.2 Rektor har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	x	
Obligatorisk särskola	x	

3.3 Rektors ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	x	
Obligatorisk särskola		x

Motivering

Av läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m., Lpo 94, framgår att rektorn som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal har det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.

För att kunna ta ett sådant ansvar måste rektorn bland annat vara väl insatt i de lagar och förordningar som styr verksamheten. Rektorn anser sig inte behärska den obligatoriska särskolans verksamhet på sätt som hon själv skulle önska. Även om rektorn deltagit i viss kompetensutveckling bedömer Skolinspektionen att det finns behov av ytterligare kompetensutveckling för att ge förutsättningar för ett starkare ansvarstagande för den obligatoriska särskolan.

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	x	
Obligatorisk särskola	x	

12 (13)

- 3.3.3 Rektorn i särskolan fattar beslut, om avvikelser från särskolans timplan, som krävs med hänsyn till undervisningens uppläggning i grundskolan.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Obligatorisk särskola	x	

- 3.3.4 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg följs.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	x	
Obligatorisk särskola	x	

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

- 3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder, för att förbättra måluppfyllelsen.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		x
Obligatorisk särskola		x

Motivering

Enligt läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m., Lpo 94, måste skolans verksamhet utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. För detta arbete har rektorn ett särskilt ansvar.

För skolans kvalitetsarbete finns pedagogiska arbetsgrupper. Lärare samlas även i så kallade stadiemöten där utbyte av pedagogiska idéer och samverkan kring läromedel och metodik sker.

Bedömningar och analyser av skolans måluppfyllelse ska, inom ramen för kvalitetsarbetet, ligga till grund för ställningstaganden som syftar till skolutveckling. Skolinspektionen bedömer att skolan behöver utveckla kvalitetsarbetet så att det i högre utsträckning än hittills utgår från skolans samlade resultat i förhållande till nationella mål. Detta förutsätter bland annat att alla ämnen följs upp och utvärderas.

Sammantaget bedömer Skolinspektionen att åtgärder bör vidtas i skolans

kvalitetsarbete i dessa avseenden.

- 3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som innehåller en bedömning av i vilken mån de nationella målen för utbildningen nåtts och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för att öka måluppfyllelsen.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		x
Obligatorisk särskola		x

Motivering

Enligt förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska varje skola som ingår i det offentliga skolväsendet årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Den ska innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. Dessutom ska i kvalitetsredovisningen redovisas en uppföljning och utvärdering av skolans likabehandlingsplan. Kvalitetsredovisningen ska utarbetas under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet med kvalitetsredovisningen.

Enligt Skolinspektionens bedömning dokumenteras kunskapsresultat alltför begränsat i skolans kvalitetsredovisning 2007. Uppföljning av kunskapsresultat i grundskolan i flera ämnen än svenska, engelska och matematik måste redovisas. Resultat i den obligatoriska särskolan måste även tydligare synliggöras i kvalitetsredovisningen.

I skolans kvalitetsredovisning saknas redovisning av uppföljning och utvärdering av skolans likabehandlingsplan. Elever har inte medverkat vid utarbetandet av kvalitetsredovisningen och vårdnadshavare har inte getts möjlighet att delta i arbetet med densamma.

Åtgärder behöver vidtas så att skolans kvalitetsredovisning och arbetet med denna i alla avseenden uppfyller kraven i förordningen.

Datum

2009-03-26

Ort

Linköping

Per Lennermark

Leif Magnusson